

Biuletyn

Koła Miłośników

Dziejów Grudziądza

Rok II: 2004

Numer 31 (36)

Data odczytu: 24.11.2004

Data wydania: 25.11.2004

Inż. Augustyn Dorosz

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW LWOWA I KRESÓW POŁUDNIOWO- WSCHODNICH.

Klub w Grudziądzu

Po upadku komunizmu w Polsce w 1989 roku, jak grzyby po deszczu zaczęły powstawać organizacje skupiając kresowiaków, szczególnie w tych rejonach kraju, gdzie osiedlili się Polacy w ramach tzw. repatriacji (szczególnie na Ziemiach Zachodnich).

W oparciu o opracowany przez Zarząd Główny Towarzystwa Miłośników Lwowa z siedzibą we Wrocławiu statut i zarejestrowanym w Sądzie Wojewódzkim we Wrocławiu 22 września 1988 roku z późniejszymi zmianami z dnia 30 czerwca 1992 r. powstają na terenie Polski oddziały i kluby.

Oddział Bydgosko-Toruński Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich powstał 24 czerwca 1889 roku na zebraniu założycielskim na terenie Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, w obecności przedstawicieli Zarządu Głównego – Zbigniewa Urycza z Wrocławia. Jego prezesem zostaje wybrany mec. Kazimierz Reiss.

Niespełna rok później w Grudziądzu zawiązuje się grupa inicjatywna z mgr Bolesławem Krzemieniem na czele.

Po zapoznaniu się ze statutem Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich postanawia na zebraniu kresowiaków z m. Grudziądza i terenu powołać Klub Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Grudziądzu. Zebranie odbyło się w dniu 25 czerwca 1990 roku w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Sienkiewicza. Na spotkaniu tym wybrano zarząd, w skład którego weszły następujące osoby:

- mgr Waław Jasiński – prezes
- inż. Augustyn Dorosz – zastępca prezesa
- mgr Ryszard Dorau – sekretarz
- mgr Bolesław Krzemień – skarbnik.

Na zebraniu założycielskim Klubu obecnych było 18 osób.

Do końca 1990 roku comiesięczne spotkania członków Klubu odbywały się jeszcze na terenie Państwowego Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Sienkiewicza w godzinach poza lekcyjnych, zaś od początku roku 1992 w Klubie „Centrum” Spółdzielni Mieszkaniowej w Grudziądzu przy ul. Moniuszki 13.

Ilość członków i sympatyków Klubu wzrastała i osiągnęła w najlepszym okresie 1992 roku 58 osób.

W związku z rezygnacją mgr Waław Jasińskiego z funkcji prezesa w 1992 roku, ze względu na podjętą pracę wójta gminy Dragacz, oraz rezygnację z członka Klubu mgr Ryszarda Dorau nastąpiły zmiany w składzie zarządu Klubu.

Skład nowego zarządu:

- inż. Augustyn Dorosz – prezes
- mgr Bolesław Krzemień – zastępca prezesa
- Józef Sikorski – sekretarz
- Władysław Jasiński – skarbnik
- Kazimierz Zieliński – członek zarządu.

Spotkania członków i sympatyków Klubu odbywają się raz w miesiącu z przerwą w okresie wakacyjnym.

Dla większości członków spotkania te mają charakter towarzysko-rodzinny. Związane jest to z tym, że w Grudziądzu zamieszkało wiele rodzin pochodzących z miejscowości Kutry koło Krzemieńca. W 1943 roku mieszkańcy tej miejscowości zostali zagrożeni przez bandy ukraińskie UPA, schronili się w Krzemieńcu. Wówczas władze niemieckie postanowiły wysłać transportem na przymusowe roboty do majątków niemieckich. Całe rodziny zostały rozdzielone do gospodarstw w obecnych miastach Gniew – Nowe – Świecie. Po zakończeniu wojny w 1945 roku część pracowników zaczęła pracować w zakładach grudziądzkich, a z czasem też stali się mieszkańcami Grudziądza.

W czasie spotkań w Klubie „Centrum” spotkaliśmy się z działającym tam Towarzystwem Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej. Po przeanalizowaniu łączących nas zadań i celów, stwierdziliśmy, że możemy wspólnie odbywać zebrania.

Od lutego 1992 r. do dnia dzisiejszego zebrania odbywają się wspólnie – Oddziału Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej oraz Klubu Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich.

W planach pracy zarządów umieszczaliśmy tematy spotkań, które mało były znane i nie publikowane w okresie PRL. Obejmowały one takie zagadnienia :

- ważne historyczne wydarzenia na kresach,
- obchody rocznic tych wydarzeń,
- przedstawianie zasłużonych ludzi działających na tych terenach,
- działalność oddziałów partyzanckich,
- prześladowania i mordy ludności polskiej przez bandy UPA,
- historię i rozwój wybranych miast i miejscowości na kresach,
- niszczenia dorobku kultury polskiej na ziemiach wschodnich
- odbudowa cmentarza Orłat Lwowskich i innych cmentarzy wojennych oraz kościołów,
- aktualny stan poziomu życia ludności na kresach,
- ważniejsze wydarzenia z życia mieszkańców Grudziądza i kraju.

Poszczególne tematy opracowywane i wygłaszane były przeważnie przez członków naszych towarzystw i zaproszonych prelegentów.

Dużą pomoc w działalności naszych towarzystw udzielali nam nasi kapelani: ks. Czesław Poloczek i ks. Witold Szumiato.

Corocznie w grudniu organizujemy spotkania opłatkowe z udziałem naszych rodzin i zaproszonych gości. Kapelani łamią się opłatkiem i składają życzenia świąteczne i noworoczne. Wieczór ten wypełniony jest kolędami i wspomnieniami.

Największe zainteresowanie w okresie naszej działalności mają organizowane wycieczki turystyczno-krajoznawcze oraz na grzybobranie połączone z ogniskiem dla naszych członków, ich rodzin i sympatyków naszych klubów.. Są to wycieczki jednodniowe. Raz w roku wyjeżdżamy do różnych miejscowości naszego regionu. Poznajemy zabytki oraz ludzi i ich historie oraz podziwiamy piękno przyrody.

Na nasze zaproszenie 17.12.1998 r. w Muzeum grudziądzkim wystąpił kabaret ze Lwowa – „Wesoły Lwów”. Na koncercie poświęconym piosenkom Lwowa i Kresów licznie zebrali się członkowie naszych klubów oraz liczna rzesza mieszkańców Grudziądza. Program ten nadany był w telewizji kablowej Spółdzielni Mieszkaniowej.

W ramach współpracy z naszym kapelanem, ks. Witoldem Szumiato, który przez 10 lat organizował w swej parafii Piece k. Czerna wakacje dla dzieci rodzin polskich z Ukrainy, z parafii Bar, w ilości 30-35 osób, uczestniczyliśmy w miarę naszych możliwości w pomocy pieniężnej, przekazaniu odzieży i książek. Ponadto zbierano i przekazano niewielkie kwoty na odbudowę kościołów na wschodzie, cmentarza Orłat Lwowskich oraz dla Polaków znajdujących się w biedzie. Również mamy cegielkę w pomniku Bronisława Malinowskiego i obecnie budującym się pomniku marszałka Józefa Piłsudskiego. Udzielamy drobnych datków studiującej młodzieży z kresów na studiach w Polsce.

Niezależnie od planowanych spotkań klubu, jego członkowie uczestniczą w uroczystościach na terenie miasta, urządzanych przez władze administracyjne i inne organizacje społeczne.

Obecnie frekwencja na naszych spotkaniach wynosi 25-30 osób. Część członków ze względu na choroby i osiągnięty wiek nie wychodzi z domu. Kilka osób ostatnio odeszła od nas na „wieczną

wartę”. Natomiast dla naszych dzieci Kresy to region jak każdy inny i stąd brak zainteresowania do włączenia się w pracę naszych klubów.
Nas cieszy dobra współpraca z Zarządem Spółdzielni, kierownictwem klubu „Centrum” oraz miła i ciepła atmosfera naszych spotkań oraz wysiłek i trud naszych członków włożony w ich organizację.